

MAG

Nr. 264
Fredag
13. november
1987
Uke 46
Kr. 6,00

**Koma
bak
fasaden**
● SIDE 22—23

105104

**Milorg-
mann og
Sp-veteran:**

VIL HVIT-

VASKJE

NAZISTER

SJOKKERER: — Quisling prøvde å advare mot uvnfallenheten, men ingen ville høre på ham. I ettertid tror jeg Quisling hadde noe rett, sier tidligere stortingsrepresentant Erland Asdahl i sin sensasjonelle nazihvitvask.

Foto: OLAV HASSELKNIPPE

Erland Asdahl kraftig ut mot landssvikoppgjøret ^{13/11-87.}

Tidligere stortingsrepresentant for Senterpartiet, Erland Asdahl, lokal Milorg-leder under krigen, mener at tiden nå er inne til å få slutt på hetsen mot landssvikdømte.

(INO) betegner han landssvikoppgjøret som urettferdig og sier at den omfattende rettsforfølgning av frontkjempere og NS-folk var en storstilet avledningsmanøver for å skjule en evncelos regjering. Eksil-regjeringen i London burde selv vært stilt for riksrett etter hjemkomsten for å ha svekket landets forsvarsevne for 1940 og for å ha ført en nøytralitetspolitikk som ikke var troverdig.

akseptere at mange mennesker har lidd en altfor sterk overlast i forhold til det de gjorde seg skyldig i under krigen. At store grupper nordmenn etter krigen ble dømt som landssvikere en bloc, var en forferdelig misgjerning. Samtidig unnløt Arbeiderpartiet å trekke de frivillige tyskerarbeiderne til ansvar, mens frontsostrerne som reiste til østfronten med pass fra Norges Røde Kors for å hjelpe sårede og lidende soldater, ble stemplet som landssvikere.

Erland Asdahl mener at vi ikke lenger stilltiende skal

Sp-politikeren og Milorg-mannen Erland Asdahl (66) vil hvitvaske gammel-nazistene. — Altfor mange har fått hele sitt liv ødelagt på grunn av urettferdig behandling i landssvikoppgjøret, sier Asdahl. Han mener den norske eksilregjeringen i London burde vært stilt for Riksrett fordi den «ødela landets forsvarsevne».

● SIDE 11

— s. 33

A
F
T
E
R
P
O
S
T
E
N
A
F
T
E
N

I et intervju med Institutt for norsk okkupasjonshistorie

Milorg- og Sp-mann med NAZI-BOMBIE

Av ARVE OVERBY

— De landssvikdømte etter krigen vil måtte få sin oppreising. Alltfor mange har fått hele sitt liv ødelagt på grunn av urettferdig behandling i landssvikoppgjøret. Den norske eksilregjeringen i London burde vært stilt for riksrett ved hjemkomsten etter krigen.

— Dette hevder den tidligere Sp-storingsrepresentanten og Milorg-mannen Erlend Asdahl (66) i et oppsiktsvekkende intervju med Institutt for norsk okkupasjonshistorie (INO), som drives av folk med bakgrunn fra Nasjonal Samling.

— Asdahl betegner landssvikoppgjøret som groteskt urettferdig og sier at den omfattende forfølgelsen av frontkjemper og NS-folk var en storstilet avledningsmanøver for å skjule en evneløs regjering. Asdahls uttalelser fremstår som den rene hvitvasking av gammelnazistene.

Til VG sier Asdahl at han er vel vitende om at han kaster en brannfakkell og at han kan bli beskyldt for å gå i Nasjonal Samlings tjeneste. Tross det tar han sjansen på et kraftig oppgjør med krigsoppgjøret og urettferdighetene han mener ble begått. Etter Asdahls mening ble selv Vidkun Quisling dømt for hadert.

Samvittighet

— Jeg er krettsyk og har ingen tid å miste. Jeg er nødt til å få sagt noe om det som har ligget over meg i alle årene etter krigen. Det er blitt en samvittighetssak for meg. Alltfor mange har lidd for lenge fordi vi i stemningsbølgen etter krigen mistet vår sunne dømmekraft, sier Asdahl.

Han sier at han med årene er blitt stadig mer

kritisk til det som skjedde under krigen og under landssvikoppgjøret etterpå.

Grunnen til mitt engasjement i denne saken er at det bare var vinneren som fikk lov å domme. Ser vi på alle krigsforbrytelsene som skjedde i Sovjetunionen sammenlignet med hva tyskerne gjorde, kan vi kanskje diskutere råskapen og hva som var verst. Dessuten er jeg opptatt av de mange unge som ble lurt inn i NS og etterpå dømt og stemplet for livet. Mange av dem var patrioter som ville gjøre en innsats for landets ve og vel, sier Asdahl.

Quisling hadde rett

Han mener at dette tok oppmerksomheten bort fra en evneløs regjering som ikke maktet å føre en fast nøytralitetspolitikk, slik som svenskene, og at den landet åpent med å bruke geværs politikk.

Quisling prøvde å advare mot unnfalldenheten, men ingen ville høre på ham. I ettertid tror jeg Quisling hadde noe rett. Dessuten er det vel fortsatt et spørsmål om hvor Quisling egentlig sto da krigen brøt ut. Personlig tror jeg hans holdning var noe diffus og at han fikk en voldsom hard medfart i forhold til realitetene, sier Asdahl.

— Regner du ikke med hvilke reaksjoner slike uttalelser vil vekke, Asdahl?

— Jo, men det frykter jeg ikke. Jeg var selv lokal Milorg-leder og har mitt på det tørre. Men jeg mener vi må se dette som noe mer. Det gjelder behandling av mennesker i krig og fred.

— Det er jo sterkt å si at eksilregjeringen burde ha blitt stilt for Riksrett og nærmest gi Ap skylden for tyskernes angrep?

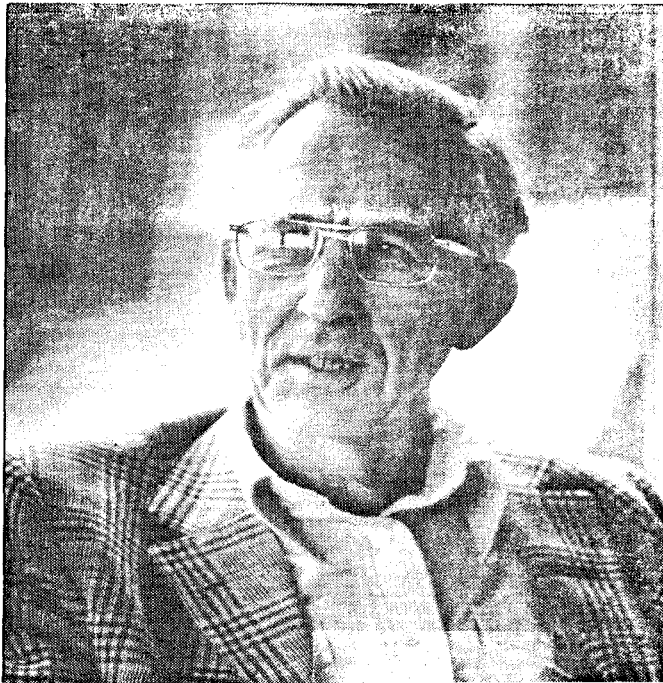
— Ap-regjeringen odela landets forsvarsevne. Det var politiske misgjerninger og unnfalldenhet som førte oss inn i krigen. Derfor sier jeg at det var en skandale at eksilregjeringen ikke ble stilt for Riksrett.

Hvitvasking

— Dette er jo ren hvitvasking av gammelnazistene?

— Ja, det er det. Selv om mange sikkert fikk som fortjent, ser jeg dette som et forsøk på å hjelpe de mange som ble urettferdig behandlet. Jeg husker stemningen den gangen — som Milorg-folk var vi engasjert i råskapen. Den sunne dømmekraften var borte. Vi ble for nidkjære til å forfølge de som sto på andre siden, for eksempel de mange som kjempet på østfronten.

— Jeg er ikke kjent for å tie og har ofte pådratt meg folkets vrede. Det gjør jeg nok nå også. Det eneste som bekymrer meg er at jeg ikke er frisk nok til å stå opp og kjempe skikkelig for mine synspunkter, sier Asdahl.

HADDE RETT: Quisling forsøkte å advare mot unnfalldenhet, og i ettertid mener Asdahl at landssvikdommen hadde noe rett. Her fotografert under rettsoppgjøret. Til høyre hans forsvarer.

SJOKKERER: — Bare vinnerne fikk lov til å domme etter krigen, sier tidligere stortingsrepresentant og Milorg-mann, Erlend Asdahl. Foto: OLAV HASSELKNIPPE